

Medicinski fakultet / Stomatologija / Klinička farmakologija

Uslovljenost drugim predmetima	Nema uslovljenosti.
Ciljevi izučavanja predmeta	Student će steći znanje i kompetentnost da po naučnim osnovama kliničke farmakologije napravi racionalan izbor lijeka, odredi dozu, prati terapijsku efikasnost i prepozna njegove neželjene efekte. Kompetentan je da sprovodi farmakoterapiju oralnih oboljenja i urgentnih stanja koji mogu da zadese pacijenta u stomatološkoj ordinaciji, da farmakološki pripremi pacijente rizičnih grupa za stomatološke intervencije. Ima znanje da ne izazove neželjene interakcije između lijekova koje daje i lijekova koje pacijent prima iz medicinskih razloga. Ima znanje da kompetentno propisuje lijekove.
Ime i prezime nastavnika i saradnika	Prof. dr Nataša Duborija-Kovačević; dr med. Mitar Popović, stručni saradnik; dr med. Tanja Drinčić, stručni saradnik.
Metod nastave i savladanja gradiva	Predavanja, vježbe, seminari, konsultacije.
I nedjelja, pred.	Uvod u predmet. Pretkliničko i kliničko ispitivanje lijekova.
I nedjelja, vježbe	Osnovni pojmovi u kliničkoj farmakologiji.
II nedjelja, pred.	Principi i metode pretkliničkog i kliničkog ispitivanja lijekova.
II nedjelja, vježbe	Recept I.
III nedjelja, pred.	Faktori koji utiču na dejstvo i doziranje lijekova u stomatologiji.
III nedjelja, vježbe	Recept II.
IV nedjelja, pred.	Individualizacija farmakoterapije i primjena lijekova u posebnim grupama.
IV nedjelja, vježbe	Propisivanje čvrstih oblika lijekova. Primjeri iz stomatološke prakse.
V nedjelja, pred.	Klinički najvažnije interakcije lijekova u stomatološkoj praksi.
V nedjelja, vježbe	Propisivanje tečnih oblika lijekova. Primjeri iz stomatološke prakse.
VI nedjelja, pred.	Predviđanje, praćenje i prijavljivanje neželjenih dejstava lijekova u stomatološkoj praksi.
VI nedjelja, vježbe	Propisivanje polučvrstih oblika lijekova i inhalacija. Primjeri iz stomatološke prakse.
VII nedjelja, pred.	Oštećenja oralnih tkiva koja mogu nastati u toku intraoralne i sistemske primjene lijekova. Ljekovi koji povećavaju rizik hirurškog liječenja u stomatologiji.
VII nedjelja, vježbe	Obrazac za prijavljivanje NDLJ.
VIII nedjelja, pred.	Sedacija u stomatologiji. (Seminar)
VIII nedjelja, vježbe	Optimalan izbor i propisivanje lijekova za sedaciju u stomatologiji sa posebnim naglaskom na rizične grupe. Primjeri.
IX nedjelja, pred.	Farmakološka priprema rizičnih grupa pacijenata za stomatološke intervencije. (Seminar)
IX nedjelja, vježbe	Optimalan izbor i propisivanje lijekova za terapiju najčešćih urgentnih stanja u stomatologiji. Primjeri.
X nedjelja, pred.	Farmakoterapija bolnih stanja u stomatologiji I. (Seminar)
X nedjelja, vježbe	Optimalan izbor i propisivanje lijekova za terapiju bolnih stanja u stomatologiji I. Primjeri.
XI nedjelja, pred.	Farmakoterapija bolnih stanja u stomatologiji II. (Seminar)
XI nedjelja, vježbe	Optimalan izbor i propisivanje lijekova za terapiju bolnih stanja u stomatologiji II. Primjeri.
XII nedjelja, pred.	Farmakoterapija infekcija u stomatologiji I. (Seminar)
XII nedjelja, vježbe	Optimalan izbor i propisivanje lijekova za terapiju infekcija u stomatologiji I. Primjeri.
XIII nedjelja, pred.	Farmakoterapija infekcija u stomatologiji II. (Seminar)
XIII nedjelja, vježbe	Optimalan izbor i propisivanje lijekova za terapiju infekcija u stomatologiji II. Primjeri.
XIV nedjelja, pred.	Farmakoterapija zapaljenja i imunoloških bolesti u stomatologiji. (Seminar)
XIV nedjelja, vježbe	Optimalan izbor i propisivanje lijekova za terapiju zapaljenja i imunoloških bolesti u stomatologiji. Primjeri.
XV nedjelja, pred.	Farmakološka kontrola krvarenja u stomatologiji. Prevencija karijesa. (Seminar)
XV nedjelja, vježbe	Predispitna vježba.
Obaveze studenta u toku nastave	Prisustvo predavanjima, vježbama i seminarima je obavezno. Priprema i prezentacija seminara na zadatu temu je obavezna i ocjenjuje se.
Konsultacije	Predmetni nastavnik i saradnici drže konsultacije jednom nedjeljno u terminu određenom na početku

	studijske godine.
Opterećenje studenta u casovima	Opterećenje studenata (nedjeljno): 2kredita x 40/30 = 2.6sati. Struktura: 1 sat predavanja, 1 sat vježbi, 0.6 sati samostalni rad uključujući konsultacije. Opterećenje studenata (u semestru): Nastava i završni ispit (2.6 h x 16 =41.6h). Neophodne pripreme prije početka semestra (upis, ovjera...): 2.6h x 2 = 5.2 h. Ukupno opterećenje: 2 x 30= 60h. Dopunski rad: 18.2h. Struktura opterećenja: 41.6 h + 5.2 h + 18.2 h.
Literatura	1. Terzić MR, Stojić MD. Farmakologija u stomatologiji. IP Beograd, Zrenjanin 2010.(odabrana poglavlja iz kliničke farmakologije) 2. D. Stojić, M. Terzić, M. Milošević. Osnovi recepture za studente stomatologije. IP Beograd, Zrenjanin, 2004. 3. Duborija-Kovačević N i sar. Oblici lijekova sa recepturom, prvo izdanje. PRISMA korporativne komunikacije, Podgorica 2015.(odabrana poglavlja) 4. Tomić Z, glavni urednik. Ljekovi 2009-priručnik za ljekare, stomatologe i farmaceute.RFZ CG, Podgorica 2009.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	Kolokvijum I - 15 poena; Kolokvijum II - 25 poena; Seminarski rad 10 poena; Završni ispit 50 poena. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi minimum 50 poena.
Posebne naznake za predmet	U cilju zaokruživanja tematskih jedinica, časovi teorijske i praktične nastave se održavaju svake druge sedmice naizmjenično po 2 časa.
Napomena	Nema.
Ishodi učenja	Nakon završetka jednosemestralne nastave i polaganja ispita iz Kliničke farmakologije, studenti stomatologije će biti osposobljeni da: 1. definišu osnovne principe i metode pretkliničkog i kliničkog ispitivanja lijekova 2. naprave pravilan izbor i propišu optimalan lijek za oralna oboljenja i urgentna stanja koja mogu da se dogode u stomatološkoj ordinaciji, kao i za farmakološku preoperativnu pripremu rizičnih grupa pacijenata za stomatološke intervencije 3. predvide, prepoznaju i prijave neželjena dejstva lijekova, sa posebnim naglaskom na oštećenja oralnih tkiva koja mogu nastati u toku intraoralne ili sistemske primjene lijekova 4. spriječe nastanak klinički najvažnijih interakcija lijekova koje propisuje stomatolog, ali i interakcija sa lijekovima koji su pacijentu ordinirani iz medicinskih razloga 5. identifikuju lijekove koji povećavaju rizik hirurškog liječenja u stomatologiji i preduzmu mjere da se ovaj rizik izbjegne ili smanji.